

Edukimi në Distancë

Kujdesi, Zhvillimi dhe Edukimi në fëmijërinë e hershme për moshën 0 - 6 vjeç

**AKTIVITETET E MUAJIT SHKURT PËR GRUP MOSHËN
0-3 VJEÇ, 0-18 muaj**

JAVA E PARË

E HËNË – 1 SHKURT – Zvarritemi/ecim nëpër qytet

Zhvillimi i aktivitetit: Në dysheme sot krijoni një udhëkryq ose rrugë të qytetit, apo një rreth [çkado që dëshironi]. Vendosni një ose dy shenja në të, për shembull shenjën STOP. Më pas zvarrituni ose ecni nëpër rrugët, udhëkryqin, rrethin që keni krijuar duke respektuar shenjën STOP. Bëjeni këtë vet së pari që ta shikojë fëmija juaj dhe pastaj bëjeni bashkë me fëmijën. Nxiteni fëmijën që të zvarritet dhe të ecë nëpër të gjithë rrugën.

Ju mund ta vendosni fëmijën tuaj në kuti kartoni apo arkë druri dhe ta shtyni. Nëse fëmija është i/e vogël, mund ta vendosni edhe mbi një batanije dhe ta tërhiqni. Ju mund të kërkonit nga fëmija që tashmë ecën, të shtyjë një kuti kartoni në të cilën do ta ketë vendosur vetë lodrën apo kukullën e vet.

E MARTË – 2 SHKURT - Formësojmë brumin

Zhvillimi i aktivitetit: Brumi i gatuar në shtëpi është një material shumë i përshtatshëm për fëmijët e vegjël dhe lojën e tyre. Nëse vendosni t'i shtoni edhe ndonjë ngjyrë natyrale, bëhet edhe më interesant për fëmijën. Ofrojani fëmijës këtë dhe lejojeni të luajë me të... gjithçka që fëmija do të bëjë me të, është në rregull. Qëllimi është që fëmija ta shtypë, ta tërheqë, t'i ngjitet nëpër gishtat e vegjël e të përpiqet ta largojë. Ju mund të qëndroni përballë tij/saj dhe të ofroni modelin se çfarë të bëjë me brumin... por edhe nëse fëmija nuk ju ndjek është në rregull.

Nëse është babai sot në shtëpi me fëmijën dhe nuk mund ta bëjë brumin, le ta mbledhë rrumbullak një material të butë, për shembull një bluzë të vjetër dhe lejojeni fëmijën ta tërheqë, ta shprishi, etj. Ju sigurojmë që do të kënaqet. Ose hidhni në një tas pak shkumë rroje ose shkumë sapuni dhe lejojeni të kënaqet me të [qëndrojeni afër për të mos e lejuar që ta fusë në gojë].

E MËRKURË - 3 SHKURT - Banda familjare

Zhvillimi i aktivitetit: Këndoni këngë me foshnjën tuaj dhe krijoni instrumente muzikore nga sende të sigurta që i gjeni nëpër shtëpi. Për shembull, vendosni kopsa ose rruaza brenda një shisheje bosh për të krijuar tinguj të ndryshëm. Ju mund të vendosni çkado që dëshironi në kutitë e vogla të lodrave dhe më pas mjafton t'i vendosni një bisht që fëmija të mund ta mbajë e ta tundë. Luani të gjithë në familje. Muzika ndihmon në zhvillimin ndijor dhe shishja stimulon shumë mirë aftësitë motorike. Pjesa më e rëndësishme është që të bëheni kreativ dhe - natyrisht - të argëtoheni së bashku me fëmijën!

E ENJTE - 4 SHKURT - Shikoj dhe them

Zhvillimi i aktivitetit: Nëse është koha pa reshje, dilni sot së bashku në qytet/fshat. Ndaloni dhe tregojini fëmijës për gjëra të ndryshme rreth e qark, emëroni dhe përshkruani ato. "E shikon pallatin? Ky është një pallat i bardhë. E shikon topin? Topi është blu; Ja një fëmijë... ai/ajo është i/e madh/e; E shikon lulen?; E shikon borën?, etj".

Kjo do ta ndihmojë fëmijën që t'i ndërtojë aftësitë e tij/saj gjuhësore dhe forcon lidhjen tuaj.

Ju mund ta bëni këtë lojë edhe në shtëpi me sendet që janë për qark. Një herë gjejini ju një objekt e pastaj kërkonin nga fëmija ta gjejë një objekt tjetër. Fillojeni me objektet që janë të njohura për fëmijën e pastaj vazhdoni me të tjerat. Nuk ka rëndësi nëse fëmija nuk e thotë emrin e objektit që po tregoni apo përshkruani.

Ju mund të luani edhe duke e mbuluar fytyrën me një mbulesë dhe duke e larguar atë. Fëmija do të kënaqet duke parë sërish e sërish fytyrën tuaj.

E PREMTE – 5 SHKURT – 'Shkarravisim & Vizatojmë' atë çfarë na pëlqen

Zhvillimi i aktivitetit: Sot ju nevojitet një kuti kartoni ose një letër e bardhë e madhe dhe disa markera ose lapsa.

Futeni brenda në kuti fëmijën dhe jepjani një marker. Do të kënaqet duke 'vizatuar' dhe më pas do t'ju tregojë se çfarë ka bërë.

Nëse nuk keni kuti, në një cep të dhomës ose tek dera ngjiteni letrën dhe lejojeni fëmijën të 'vizatojë'. Vëzhgojeni me kujdes dhe herë pas here pyeteni çfarë po bën.

Nëse fëmija është më i/e vogël, ju mund ta vendosni në një kuti ku keni hedhur edhe lodra të buta me ngjyra dhe ta lejoni të luajë e të manovrojë me to.

JAVA E DYTË

E HËNË – 8 SHKURT - Gjejmë veshjen

Zhvillimi i aktivitetit: Në një kuti ose shportë vendosni një veshje të fëmijës dhe nga një veshje të çdo anëtari të familjes.

Mbulojeni kutinë ose shportën me një mbulesë të çarë në mes.

Uleni fëmijën para kutisë dhe lejojeni ta fusë dorën dhe të tërheqë një prej veshjeve. Reagoni duke përmendur e cilit anëtar të familjes është ajo veshje. Lejojeni fëmijën t'i marrë erë veshjes. Përsëriteni lojën disa herë dhe do ta shihni që fëmija do të fillojë të imitojë mimikën tuaj kur tërheqë veshjet e anëtarëve të familjes.

Me fëmijë më të vegjël, vendosni mbi kokën tuaj një shall të lehtë dhe lejojeni fëmijën ta tërheqë atë e të qeshë bashkë me ju. Mund edhe t'i ndërroni rolet.

E MARTË – 9 SHKURT - Jastëku i çuditshëm

Zhvillimi i aktivitetit: Një prej jastëkëve të shtëpisë sot kthejeni në jastëk të çuditshëm. Ngjitni ose qepni në të materiale të ndryshme nga veshjet e fëmijës, si p.sh. pulla të mëdha, ngjitni një zinxhir, qepni një varg me rruaza, ngjitni një gjethe, një letër të trashë ose qese plastike, etj. Bëhuni kreativë për atë se çka mund të vendosni në këtë jastëk.

Ofrojeni jastëkun afër fëmijës dhe lejojeni të eksplorojë ndjesitë kur i prek apo manipulon me të gjitha këto materiale të ndryshme.

Ju mund t'i ndryshoni në çdo kohë materialet apo objektet që vendosni në jastëk - tashmë ai është jastëku i çuditshëm

E MËRKURË – 10 SHKURT - Ecim zbathur

Zhvillimi i aktivitetit: Stimulimi shqisor është shumë i rëndësishëm për fëmijën në vitet e para të jetës.

Pavarësisht moshës që ka fëmija, vendosni në dysheme copa me materiale të ndryshme: një copë me material prej pambuku; një copë me material të leshtë, një copë letër, një copë qese plastike, një qese me pulla [mbylleni qesen fort]; një copë/objekt me material të ftohtë, të ashpër, etj. Përdorni materialet që i keni në shtëpi. Më pas hiqjani fëmijës çorapet dhe lejojeni të zvarritet, të rrotullohet, të ecë duke u mbajtur apo të ecë vetë nëpër të gjitha copat e materialeve, duke e stimuluar që t'i ndjejë ato. Shoqëroni veprimet e fëmijës me fjalë: Oh sa e butë...a është e ftohtë...a të pickon tek këmba?, etj.

Ju mund ta bëni këtë lojë edhe nëse keni qese me flluska. Lejojeni fëmijën të ecë mbi të dhe të dëgjojë plasjen e flluskave. Në të gjitha rastet, argëtimi i fëmijës dhe stimulimi i shqisave janë të sigurta.

E ENJTE - 11 SHKURT - Milingona prej çorapeje

Zhvillimi i aktivitetit: Sot ju mjaftojnë dy çorape me ngjyra të ndryshme, pambuk, pe ose llastik dhe marker për t'i vizatuar sytë.

Uleni fëmijën afër vetes dhe sikur në figurën në foto bëni dy milingona prej çorapeve. Nëse fëmija është më i madh lejojeni t'ju ndihmojë: të fusë pambukun tek çorapja, të rrotullojë perin për të bërë trupin e milingonës. Më pas, lejojeni të luajë me të- ta fusë në gojë, të manipulojë, ta tërheqë e të luajë me milingonën ashtu siç do vetë.

E PREMTE – 12 SHKURT – Veshja tradicionale

Zhvillimi i aktivitetit: Të gjithëve na pëlqejnë fotot nga fëmijëria. Ju prindër të dashur, sot krijoni një veshje tradicionale për fëmijën tuaj. Ju mund të përdorni për këtë qëllim veshjet që tashmë fëmija i ka, mjafton që të shtoni në to elemente tradicionale, si rripi i belit, kapuçi, shamia e kuqe, papuçet, etj. Bëni foto së bashku dhe vendosini në ambientin ku fëmija luan. Ju mund edhe të shfletoni bashkë me fëmijën një libër me figura ku ka veshje të ndryshme dhe të kërceni së bashku me fëmijën me muzikë popullore të cilësdo krahine që ju pëlqen.

JAVA E TRETË

E HËNË – 15 SHKURT – Ku është lodra?

Zhvillimi i aktivitetit: Mbështilleni një lodër të fëmijës me një një shall dhe lidheni atë. Ju mund ta mbështillni edhe me letër zbukuruese. Vendoseni larg fëmijës dhe prisni deri sa fëmija ta shohë e të përpiqet të shkojë atje [duke u zvarritur ose duke ecur].

Prisni deri sa fëmija përpiqet ta hapë, ta shtrijë, ta shtrydhë, grisë apo rrudhosë atë. Shikoni fytyrën e saj/tij për të parë nëse është e/i interesuar apo e/i befasuar nga tingujt që bën pakoja/letra kur grisët. Emërtoni atë që shihni në fytyrën e saj/tij: "Uau! Rrudhohet dhe kërcet. Çfarë ka brenda?"

E MARTË - 16 SHKURT - Valvisim tullumbacet [balonat]

Materialet dhe mjetet: Sot ju duhen dy balona me ngjyra të ndryshme, të cilat pasi t'i fryni, lidhini tek këmbët e fëmijës.

Zhvillimi i aktivitetit: Fëmija me lëvizjen e këmbëve do të valëvisë edhe tullumbacet dhe do të përpiqet të kuptojë pse lëvizin tullumbacet. Nëse fëmija është më i/e rritur mund edhe të ecë e të vrapojë nëpër shtëpi me tullumbacet e lidhura tek këmbët.

Improvizoni disa zile të vogla për t'i vendosur tek këmbët e fëmijës bashkë me tullumbacet sepse kështu fëmija do të argëtohet edhe më shumë.

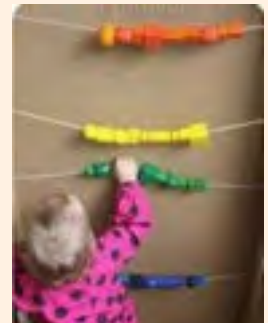

E MËRKURË - 17 SHKURT - Ngjyrat e Flamurit

Materialet dhe mjetet: Ngjyra e kaltër, e bardhë dhe e verdhë sot janë pjesë e lojës dhe festës suaj me fëmijët. Ju mund t'i përdorni kapakët e shisheve të ujit me këto ngjyra dhe tre kuti ose tasa apo tuba të ngjyrosur sikur në foto.

Zhvillimi i aktivitetit: Tregojini fëmijës si t'i kombinojë ngjyrat e kapakëve me të shisheve ose të tasave ose tubave. Nëse fëmija është më i vogël ju mund të përdorni materiale të tjera më të mëdha dhe në numër më të vogël, për shembull: tre shalla me këto tre ngjyra që fëmija t'i vendosë në tre vende ku prindi ka vendosur tre letra me këto ngjyra. Ju mundeni poashtu t'i varni në tre fiqe kapakët me ngjyra sikur në foto dhe fëmija t'i zhvendosë ata nga njëra anë në tjetrën.

Tregojani fëmijës flamurin tonë shtetëror - vendoseni atë në një vend të dukshëm ku fëmija rri apo luan. Emocioni që do të përcillni tek fëmija duke festuar do të lërë mbresa tek ai/ajo.

E ENJTE - 18 SHKURT - Shtypim format në brum

Materialët dhe mjetet: Brumi ose plastelina tashmë janë pjesë e lojës së fëmijës suaj.

Zhvillimi i aktivitetit: Nëse nuk mund ta bëni brumin apo plastelinën në shtëpi, atëherë në një tepsi vendosni miell ose kripë ose oriz, sheqer, etj. Ofrojin fëmijës lodrat e tij/saj dhe tregojini se si duhet t'i shtypë përmbi brum/plastelinë. Reagoni kur ta largojë lodrën dhe të shikojë formën e saj në brum. Luani deri sa fëmija të shfaqë interes për lojën e më pas së bashku pastroni vendin duke i vendosur gjërat në vendin e tyre.

E PREMTE – 19 SHKURT – Joga për mua

Zhvillimi i aktivitetit: Lëvizja është jetë dhe fëmijët kanë energji shumë të madhe për të harxhuar. Sot bëni disa lëvizje së bashku, të tilla sikur në foto. Demonstroni ju modelin e lëvizjes dhe prisni me durim që fëmija t'ju imitojë. Bëjeni lëvizjen dhe frymëmarrjen ngadalë dhe fëmija juaj do t'ju ndjekë në këto lëvizje. Nëse fëmija është më i vogël, bëjini një masazh të lehtë në trup duke i rrotulluar krahët, duke i mbledhur këmbët, etj.

Vitet e para të jetës janë periudha ideale për krijimin e shprehive për një stil të mirë dhe të shëndetshëm të jetës.

JAVA E KATËR

E HËNË – 22 SHKURT – Qërojmë frutat

Zhvillimi i aktivitetit: A e keni lejuar ndonjëherë fëmijën tuaj t'i qërojë vetë frutat që i pëlqen t'i hajë? Nëse po, keni vepruar drejtë. Nëse jo, me siguri keni menduar se nuk mundet dhe nuk keni dashur ta lodhni.

Në fakt, përpjekja për t'i bërë gjërat vetë dhe lodhja gjatë kësaj përpjekje, është rruga e sigurt përmes të cilës fëmija mëson e rritet.

Sot vetëm ofrojeni një mandarinë, portokall, gjysmë shege, ose një banane dhe lejojeni ta qërojë atë. Mos u bëni merak nëse do të njolloset ose do ta prishë formën e frutës. Përgëzojeni gjatë të qëruarit dhe kur e përfundon atë. Më pas lejojeni ta shijojë frutën e qëruar.

E MARTË – 23 SHKURT - Gjejmë kafshët e fshehura

Zhvillimi i aktivitetit: Sot fshihni kudo nëpër shtëpinë tuaj 3-4 kafshë me të cilat fëmija juaj ka dëshirë të luajë. I tregoni fëmijës që duhet t'i gjejë ku janë fshehur dhe më pas të dy bashkë do t'i imitoni si bëjnë.

Herë pas here ofrojini fëmijës ndonjë të dhënë përmes mimikës suaj: për shembull kur është afër vendit ku është fshehur kafsha prej lodre, ju mund të thoni "a është aty arushi".... Përgëzojeni kur t'i gjejë.

E MËRKURË - 24 SHKURT - Shëtisim së bashku

Zhvillimi i aktivitetit: Pavarësisht kohës, vishuni dhe dilni së bashku me fëmijën për një shëtitje në natyrë. Gjatë shëtitjes, ndaloni dhe tregojini çkado që fëmija shikon: shtëpitë, pemë të mbuluara me borë ose pa gjethe, rrugë, makinat, autobuzin, njerëzit, etj. Pavarësisht moshës dhe përgjigjes që mund të merrni, emërtoni sa më shumë objekte që fëmija i sheh dhe tregojuni për karakteristikat e tyre. Përfundojeni shëtitjen duke shkuar aty ku fëmijës i pëlqen më shumë, tek gjyshja ose tek lodrat apo në park.

E ENJTE - 25 SHKURT - Mësojmë të notojmë

Zhvillimi i aktivitetit: Koha e larjes mund të kthehet në një lojë argëtuese dhe stimuluese për fëmijët. Fëmijët zakonisht e duan shumë ujin, ata kanë 'notuar' për nëntë muaj në barkun e nënës e tani ju mund t'i prezantoni edhe me notin në vaskë apo në legen.

Lejojini të rrotullohen në të, të pluskojnë. Mbajini nga krahët duke i ndihmuar që të lëvizin në ujë me lehtësi.

Vendosja e disa lodrave në vaskë apo legen e bën edhe më argëtuese lojën. Një sfungjer që mund ta shtrydhë sa herë të dojë do ta stimulojë fëmijën.

E PREMTE – 26 SHKURT – Shporta sensorike

Materialët dhe mjetet: një enë e thellë, oriz (misër, sheqer...), enë të kuzhinës dhe material riciklues.

Zhvillimi i aktivitetit: Në një enë të thellë apo ndonjë material tjetër që posedoni në shtëpi vendosni oriz (misër, sheqer, miell, etj.). Mblidhni disa gjëra që i keni në shtëpi, për shembull: ndonjë kuti të vogël kartoni, karton të vezëve, tuba të letrës se tualetit, lugë, gotë, etj. Këto vendosini tek ena me oriz. Ofroni mundësi fëmijës që të luajë dhe argëtohet sipas qejfit të tij. Kjo lojë me përfundim të hapur i ofron mundësi fëmijës që të përdorë imagjinatën e tij dhe të luajë sipas dëshirës pa pasur nevojë të varet nga ndihma apo përfshirja e të rriturve.

